

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenčni nedeli in prazniki.

Insetrati: do 9 petti vrst á 1 D, od 10—15 petti vrst á 1 D 50 p, večji inserati petti vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inserati davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo "Slov. Naroda" in "Narodna tiskarna" Knastova ulica št. 5, priljubo. — Telefon št. 304.

Uredništvo "Slov. Naroda" Knastova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

**Dopise sprejema in nadaljuje frankovanje.
Rokopisov se ne vraca.**

**Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1.—
v Inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25**

Poštni in plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" velja:		V Jugoslaviji		V Inozemstvo	
	v Ljubljani	po pošti		po pošti	
12 mesecev		Din 120—	Din 144—	Din 216—	
6		60—	72—	108—	
3		30—	36—	54—	
1		10—	12—	16—	

Pri morebitnem povisjanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljajo v prvič naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denaria se ne moremo ozirati.

O zagrebški resoluciji.

Zagrebški kongres »javnih delev« vzdržuje trajno zanimanje. Dokaz, kako je vzrasel iz neke potrebe. Neznosne in napete prilike tiče k tloru narodov družabni in kulturni napredki. Javnost si želi in išče izhoda. Pozdravlja vsakogar, ki je kaže pot do tega izhoda. Zato je kongres našel tako glasen in simpatičen odmev v narodu. Večilo število zborovalcev, politikov in drugih intelektualcev, bodisi da so pripadniki obstoječih strank, bodisi da stoe izven njih, ne daje dvomiti o resnosti započete akcije.

Že danes čutimo nje posledice. Hrvatski blok se vidno majec, solidarnost Radićevcev je zrahljana, v Beogradu je kriza. Reakcijonari vseh političnih barv so na delu, da bi jim zdrave misli zagrebške resolucije ne motile političnega koncepta, da bi ostalo vse pri starem, oni v svojih gorkih blazinah, nastod pa v svoji mizeriji.

Valovi, ki jih je povzročil zagrebški kongres, so dosegli tudi belo Ljubljano. Občinske volitve se vršijo v njegovem znamenju. Politične skupine, ki so si osvojile njege ideje, nastopajo volilno borbo kot Jugoslovenska zajednica na temelju zagrebške resolucije. Iz manifesta, ki so ga izdane, veje svež duh pomlajenosti in napredka, kakor da smo se rešili moreče nas hipnoze. Bilo nam je kakor po soparnem dnevu težkega vzdaha, ki ga osveži blagodejna rosa iznad neba. Vrgli smo raz se spone, ki so dušile vse javno življenje. Nove smernice naše notranje politike so na vidiku, nove grupacije krog teh smernic z nalogi, da odstranijo okorenost in konservativnost do sedaj veljavnih naziran, ki so očitno in v praksi pokazala svojo nevzdržnost in s tem svojo pogrešnost.

Zategadelj se nam vidi potrebno, da si bliže ogledamo osnovne misli zagrebške resolucije. Kongres je pred vsem ugotovil današnje razmere v državi, potem pa ob prenjeni pripravi izdelal nekeden delovni program za bližnjo bodočnost. Ta program je logični zaključek premislevanja, kaj nam je nainujnejše storiti, da povremeno mir narodu in boljši red državi. Ako sproznavam vzroke vsem ne-

prilikam in nezadovoljstvu, sem tudi že na potu spoznanja, kako jih odstraniti. Enak kakor drugo je rešil kongres. Z občudovanja vrednim pogumom je položil prst na zvezjo rane, a še z večjim pogumom razdrob vero v neke dogme, ki so nam bile sugerirane, ki pa so se izkazala za nepremostljive zapreke napredku našega državnega ustroja.

Da ne bo dvomov ne na levo, ne na desno in da odbije v naprej poizkus očitanja kake nelejalne podmene, si postavlja program na celo: nerazdeljeno državno edinstvo. Ta osnovna politična misel bodi jasno izražena v naziranju naše države samem. Naša kraljevina naj se nazivlje z enim imenom: jugoslovenskim. Ono izključuje vsako plemensko supremacijo. Nasproti, prav s tem se hoče posudariti enakopravnost vseh treh plemen našega naroda. (Slovenski bi rekli: treh narodov našega jugoslovenskega plemena.) V zgodovini posvečena narodna imena teh narodov Srbov, Hrvatov in Slovencev nam ostanejo. S snoščovanjem teh imen in vseh drugih svetinj narodne preteklosti se prebudi in razvije v stoletja razvojem narodu zavest državnega edinstva in nacionalne solidarnosti, ki nas stopejma in naravnim razvojem doveče do popoldnega nacijonalnega in kulturnega zlita. Zato pravi resolucija: nerazdeljeno državno edinstvo daje narodno bodočnost i Srbov in Hrvatov in Slovencev.

Moč in obstarek naše skupne države leži v narodni slogi in v zavodovlju vseh delov našega naroda. V njih medsebojnem sporazumu bo imela naša država vedno svojo najčistočo zaslombu. Zato je delati na sporazumu med Hrvati in Srbji, odstraniti medsebojno nezajemanje in — ako se jih pobliže pogleda in v primeri z veličino svrbe — malenkostne vzroke temu nezajemanju. Kajor se morajo na eni strani vsi iskreni patrioti složno strniti v obrambo države proti vsemu pokretu, ki nenosredno ali posredno ogroža državno edinstvo: prav tako morajo ostati proti vsemu kvarjenju narodne sluge, ki se z njim slabí ono edinstvo. Zato moramo biti proti vsem omur, ki noče sporazuma med Hrvati in

Srbji, sporazuma na temelju bratske enakosti in svobode.

Eden glavnih vzrokov, da je prišlo do nesporazuma in da se ta nesporazum vzdržuje, je dosedanja slaba državna administracija z njenim preprijetim centralizmom. Naša upravo so oblekli v prisilni jopič. Nedostatno število sposobnega uradništva, ki niti ni moglo, niti znalo iz centrale ravnat našim provincam, je empirično dokazalo nevzdržnost centralističnega sestava. S tem je bila kompromitirana centralistična misel, ki sama na sebi gotovo ni slaba. A zgodilo se je na žalost še več, ogrožena je rosta misel edinstvenosti sama. Začaj ljudje so pričeli istovetiti centralizem z militarizmom. Iz tega bodisi zavestno, bodisi podzavestno napačnega mišljenja so nastali avtoromisti in separatisti, b'okaši v tem pogledu.

Centralne organe je absolutno razbremeniti poslov, ki tičejo specijalne interese poeldinov mest in pokrajin. Zahtevamo čim najširšo samoupravo, tako da ona v resnici omogoči narodovo sodelovanje pri obeh poslih. S tem bi bila vrstitev teh poslov narodu bližja in pristopenjska, na drugi strani pa bi se osrednje oblasti mogle povsem posvetiti večjim vprašanjem splošnega državnega interesa. Za ustvaritev take samouprave pa je neobhodno potreba nova razdelba zemlje na oblasti, večje in sposobnejše za življenje, sestavljene po narodovih potrebah in v skladu z narodovo voljo. V interesu države bi bilo, da se v tem vprašanju ustrezje željam velikega dela našega naroda, kolikor le dopušča interes državne celote. To velja v enaki meri za Hrvatsko kakor za Slovencij.

Borba za Carigrad.

Po grmenju topov in tresketanju strojnih pušk na evropsko-azijski meji je nastopilo zatišje, čigar težko atmosfero čutijo danes vse zapadnoevropske države, a tudi sovjetska Rusija je postala pod pritskom te atmosfere živalna. Turčija stoji na prvi postaji težke poti k restavraciji otomanske imperije, počivava in zbirala moči za nadaljino pot. Muslimanski narodi so uprli na njo oči in z napetostjo pričakujajo drugo dejanje turške epopeje. Zdi se, da Kerval ni samo izvren stratež, marveč tudi izvrsten diplomat. Načrt, ki ga je imel pred očmi, ko je začel ofenzivo proti Grčiji, je s svojo preciznostjo presenetil vso evropsko diplomacijo. Dokler te bila officialna Turčija onstran Marmorskega morja, je bil Carigrad za muslimanske narode mrtvo mesto, o katerem so lahko sanjali kot mi o kralju Matiažu, ki spi pod Gornjanci.

Starodavni Bizanc, ustanovljen leta 658 pred Kristom v trikotniku med Zlatim Rogom, Bosporom in Marmarskim morjem, ki je padel pod Mohamedom II. leta 1453, po štiridesetnem krvavem obleganju v osmanske roke, ta »blažena vrata« muslimanskih narodov, so bila skoz stoletja simbol Islam-a in njegove moči. Versaillska pogodba je iztrale iz rok Turčije to, kar ji je pribril Mohamed II. s potoki krvi. Ta izguba je globoko zadela verski fanaticizem in nacionalni čut muslimanskih narodov, skrita jeza in sovraščto napram onim državam, ki so povzročile to izgubo in telo v duši vsega muslimanstva, dokler ni vstal mož, ki je danes posebljeno stremljene Turčije utrditi znova polmesec na Sveti Sočiji v polnem njenem sijaju. S premirjem in Mudanji je končano prvo dejanje turške restavracije v Evropi, mednarodna

ki je bila v Avstriji zelo močna. Stari cesar je bil vsled visokih let lahko dostopen prigovarianju svoje okolice: v starosti je negova verska gorenčnost vzrastla ni se pa izjasnila: zato je čutil nekaj otroško radost pri misli, da bo dokončal svojo vlado s proslavo katoliške krščanske vojne proti razkolnikom. Bolgarski minister Stojan Danov je pisal v »Zeitu«, da je bil zadnji kamen balkanski zvezci položen na Dunaju koncem maja 1912. Ferdinand, ki je bil s Srbijo (19. marca) in z Grčijo (29. maja) sklenil precej nejasno pogodbo, je prihitel na Dunaj, da bi Franc Jožef vse to potrdil (2. junija). Ko je dobil potrdilo, je podpisal končne septembarske dogovore. Ako bi še kaj dvomili o vzrokih, ki so vodili grofa Berchtholda, da je podpiral bolgarskega carja, bi se o tem mogli prepričati iz tega, da je takoj od začetka vojne očitno odklonil predlog Francije: Francija je namreč predlagala, naj velesile ponudijo svoje posredovanje in naj se zavežejo, da ne bodo zahtevali nobenih krajevnih pridobitev. Avstrija je ta predlog odločno in skoraj držno odklonila. Bilo bi res škoda truda za pripravo tako umetnih kombinacij, če bi si vezala roke s slavnostno obljubo, da se jih ne bo poslužila.

Gotovo je, da so olašale to zmago tudi slabosti in napake Turkov. Muslimani so vedno zelo nezaupni napram kristjanom, tudi če jih izroči v roke svoje usodo. Nemškim oficirjem, ki jih je poklical Abdul Hamid in Carigrad, so se delale vedne zapreke, in njihovo delavnost je oviral deloma sultana s svojimi nezaupanjem, deloma ministri s svojo malomarnostjo. Reforme, ki so se z velikim bobnom razglašale, a malo izvrševali, so odpriavile stare šege in so zmešale vojake, ne da bi v njih utrdile lastnosti evropskih armad. Državljanski prepriči, ki so se jih udeleževali častniki, so uničili disciplino in odpriavili iz armade najboljše življe, ki so se posvetili

deloma političnemu življenju, deloma pa so bili odstranjeni z intrigami vlad. ki so jo vodili pristaši Abdul Hamida in izraziti revolucionarji: Vsled albanskih ekspedicij v tripolitansko vojne so bili polki zdecimirani in orožarne izpraznjene. S tem, da so bili tudi kristiani sprejeti v armado, je bila uničena rasna enotnost in je padla tudi splošna sposobnost. Ker je cela stoletja slonela obrambne države samo na muslimanih, je počasi počajala sila plemen, ki se je v tej dolgi in težki službi pokvaril in je oslabel vsled bolezni. Tako je bila porta presenečena o krizi svoje reorganizacije, predno so bile njene priprave gotove, in njeni mobilizaciji je oviral grško ladjevje, ki se mu turška pomorska sila ni upala odrekati gospodarske na morju.

Zasluži srbskih ministrov je, da so poznali vzroke turške oslabosti in so izrabili ugoden trenutek. Slava naroda je v tem, da je dal na razpolago svoje sile — da je bila razbita in uničena turška armada, ki je vključil vsem nedostatkom imela v sebi nevarne napadne sile. In to je bil pravi čudež.

Zakon o naborih, ki je bil v skupščini sprejet leta 1901., je določil vojno dolžnost od 21. do 46. leta: dve leti stalne službe in devet let v rezervi. Vojski so prehajali v drugi poziv (6 let) in potem v tretjega (8 let). Moški od

Vsa nesreča tega problema obstoji v tem, da bi radi prilagodili vsi merodajni faktorji Dardanele svojim lastnim interesom. Stališče carske Rusije je izraženo v memordanumu Neličova od 1. 1878., ki pravi: »Svobodna komunikacija s Sredozemskem morjem in varnost našega črnomorskega obrežja pred sovražno floto, to je glavni cilj naše pomorske politike proti Turčiji. Mi moramo iskati kombinacijo, ki bi osigurala gospodstvo nad ožinami samo nam in odstranila iz Dardanele vse druge vojaške zastave.« Stališče današnje Rusije je seveda bistveno različno od onega stare slovenske države. Zanimivo je le, kdo in kje je ta izvoljeni pacifist, ki bi sedel na Sv. Sofiji, nadzirjal parnike in kljal bojnim ladjam »nazaj«, trgovskim pa »naprej«. Če bi bila mogoča ugodna rešitev tega vprašanja, bi bila ruska pot k Dardanelam najkrajša in najbolj primerena. Sicer pa tudi soveti v resnicni niso tako milojubni kot se misli na prvi pogled. Radek je izjavil te dni dopisniku »New York Heraldu« v Moskvi na stopno: Rusija podpira Turčijo iz čisto egoističnih namenov, ne pa iz človekoljubja. Mednarodnega imperializma, ki teži orientalski narode, se bojil tudi sovjetska Rusija.« Angleška je v svoji orijentski politiki milojubna seveda samo tako dolgo, dokler niso prizadeti njeni interesi v kolonijah, zato pa ne podira za seboj mostu kot Rusija in pravi »ob vsaki priliki« »vsem ladjam« in »vsem državam« in ne dovoli Turčiji zapreti Dardanel, zakaj če se Turčiji ta načrt posreči, ne bodo zaprete samo Dardanele, temveč bo prenezana arterija angleške svetovne moči. Tega pa Angleška ne more dovoliti, kot bi ne dovolila v njeni koži nobena druga država.

Bonar Law je pred kratkim izjavil: »Če bi Angleška dovolila Turčiji zgub zmage nad grško armado v Malli Aziji, da zasede Carigrad in ostane v Trakiji, kakšna bi bila posledica? Prvo — naše umikanje v takih okoliščinah bi smatral ves muslimanski svet za poraz britanske imperije. Predvsem pa, kar je zelo verjetno, je grko-filsko čustvo, ki ga pripisuje angleški vladl, krije, da smo Izgubili simpatije muslimanskega prebivalstva v Indiji. Turško napredovanje prosi Carigradu bi povzročilo iste posledice, kot smo jih videli v Smirni, in prepričan sem, da bi bil to vzrok nove balkanske vojne. Stališče, ki ga mora zavzemati naša vlada, je jasno! Ne smejo delovati sami na svojo roko in prevzemati službe svetovnih policiakov. Mi nismo v Carigradu in Dardanelah po lastni inicijativi, temveč na željo zavezniških držav, ki so zmagale, in med njimi je tudi Amerika. Vidimo torej, da se stališče, ki ga zavzema Bonar Law v orientalskem vprašanju bistveno razlikuje od imperialistične politike Lloyd Georgea, ki je smatral, da je edino Angleška poklicana, da odloča o usodi Carigrada in Dardanel.

Turški »če« je na prvi pogled zelo skromen. Ta skromnost je Turčiji potrebna kot ježu, ki je spodil lisco iz brloga. Svoboda morskih ožin? Pa naj bo, samo da nam dovolijo evropske velesile, da zlezemo v Carigrad. Ko bomo pa trdno sedeli v Carigradu in bomo imeli osigurano ozadje, bl se pa ta-le »če« lahko malo raztegnil. Najpreje bomo zapirali Dardanele, če bo v nevarnosti Carigrad, potem se bomo bali

za Trakijo, potem bomo branili svoje verske in nacionalne brate v Indiji, Egiptu itd. S tem skromnim »če« in neskromnimi načrti za bodočnost Turčije je Kemal razbil grško armado in se pripravlja na mirovno konferenco.

Tako vidimo, da bodo odločevalne na konferenci tri glavne sile o usodi bližnjega vzhoda. Pri današnji politični konstelaciji je težko povedati, katera od njih dobli jabolko svojega bodočega razvoja in svetovne moči. Paris-usoda se ne bo oziral na lepoto Afrodite in njene obljube, temveč na realno silo in politično situacijo ob času konference. Ta situacija, ki bo igrala glavno vlogo in ki jo že upošteva sovjetska Rusija z uvedbo splošne vojaške dolžnosti, danes še ni popolnoma razkrivana. Dogodki na Angleškem pričajo, da bo nova angleška vlada skušala pridobiti zase Ameriko in Francijo, izgubljeno z bog Lloyda Georgeove politike. Italija skrbti za

lastno kožo in je naklonjena Turčiji, sovjetska Rusija pa išče stike z malo antanto, in če je resnična najnovija vest, neposredno tudi z našo državo. Posledice te ruske politike že vidijo angleški politiki. A. Bidu pravi v »Figaro«, da se organizira jugu, v sredini in vzhodni Evropi v orientalskem vprašanju strašen slovenski blok.

Naša zunanjna politika ne sme biti naivna. Interesi celokupne države zahtevajo, da z vso napetostjo in največjim zanimaljem sledimo dogodkom v Orientu, ki lahko v določnem času temeljito izpremeni mednarodni položaj. Ugodna rešitev orijentskega vprašanja je za našo državo življenskega pomena. Če se nam nudi prilika izrabiti izpremenibmo obstoječih mirovnih pogodb v interesu blagostanja in razvoja naše države, bi bilo nespametno zanemarati to priliko in čakati da nam odpri oči dogodki šele takrat, ko bo že prepozno.

Okrnjena samouprava.

Na naš članek, ki smo ga pod tem naslovom pred par dnevi priobčili v našem listu, je reagiralo »Jutro« s kratko notico, ki v interesu dobre stvari ne sme ostati brez odgovora.

»Jutrov« pisec se postavlja na stališče, da se mora za samoupravno oblast smatrati občina kot tako, in da se občina — najti tudi ukrepata v isti stvari zapored županstvu in potem občinski svet — na zunaj nikdar ne pojavit v obliki dveh upravnih instinc. Pisec ugotavlja na podstavi te svoje teze, da gre v lastnem področju občine, kakor doslej inštančna pot od županstva na občinski svet, in še od občinskega sveta na nadrejeno državno oblastvo. Županstvo in občinski svet predstavljata potem takem po »Jutrovem« mnenju na zunaj samo eno enotno oblastvo. Ta nazor je pogrešen in v nasprotju z izsledkih upravne vede, z našimi občinskemi zakoni, pa tudi z zakonom o državnem svetu in upravnih sodiščih. — »Jutrov« pisec se postavlja na stališče, da se mora za samoupravno oblast smatrati občina kot tako, in da se občina — najti tudi ukrepata v isti stvari zapored županstvu in potem občinski svet — na zunaj nikdar ne pojavit v obliki dveh upravnih instinc. Pisec ugotavlja na podstavi te svoje teze, da gre v lastnem področju občine, kakor doslej inštančna pot od županstva na občinski svet, in še od občinskega sveta na nadrejeno državno oblastvo. Županstvo in občinski svet predstavljata potem takem po »Jutrovem« mnenju na zunaj samo eno enotno oblastvo. Ta nazor je pogrešen in v nasprotju z izsledkih upravne vede, z našimi občinskemi zakoni, pa tudi z zakonom o državnem svetu in upravnih sodiščih. — »Jutrov« pisec si brez dvoma ni na jasnen glede pojma »upravno oblastvo«, zato mu ne moremo zameriti, da zamejta ta pojmom s pojmom »občina«. Občina in upravno oblastvo sta dva bistveno različna pojma. Na široko o teh dveh pojmih tukaj seveda ne moremo razpravljati, pač pa hočemo ta pojma na kratko orisati. Občina je teritorialna korporacija, ki so jo poverjene izvestne upravne funkcije in socijalne naloge. Naziv »občina« ima vobče dvojen ponamen. V osebnem oziru razumemo s tem nazivom zvezo oseb, ki jih združujejo na določenem ozemlju neki splošni krajinski interesi, v stvarnem oziru pa ponamen »občina« ozemlje, ki se na njem udejstvuje prej omenjena zveza oseb. Vse nekaj drugega je pa »upravno oblastvo«. Upravno oblastvo so organi, ki izvršujejo upravne funkcije. Upravna oblastva so državna ali samoupravna. Ustroi in delokrog samoupravnih oblastev določajo določni zakoni. Gleda ustroja upravnih oblastev pri naših občinah so še vedno merodajni naši občinski zakoni. Po teh zakonih imamo pri naših občinah dve upravni oblasti: eno upravno oblastvo je županstvo, oziroma v mestih z lastnim statutom mestni magistrat, drugo pa je občinski svet. Za številne primere določajo občinski zakoni v razni drugi v Sloveniji veljavci zakoni, da ukrepa oziroma odloča o starih lastnega področja kot prvostopno oblastvo županstvo ozir. mestni magistrat in kot naslednje višje oblast občinski svet. V vseh teh

primerih imamo ne le na znotraj, in več tudi na zunaj v okviru iste občinske korporacije dve upravni in stvari, ki ju označuje razmerje podrejenosti in nadrejenosti oziroma razmerje nizige upravnega oblastva. Za nasprotno trditev »Jutrove« pisca tudi v členu 32. uredbe o poslovнем redu ne najdemo nobene opore.

Ta člen nameč ne govori o upravnih aktih o občini, marveč o upravnih aktih o občinskih oblasteh. S tem je implicite priznano, da uredba o poslovnom redu ni namerjal izpremeniti ustroja upravnih oblastev občine. Tega tudi dejanski ni storila. Zategadelj je povsem pravilno, da gre — kakor smo trdili v svojem članku — po določbi člena 32. pritožba zoper ukrepe županstva oziroma mestnega magistrata odsej neposredno na nadrejeno državno upravno oblastvo in da so vsled tega občinski sveti povsem izločeni kot prizivne instance. A temu ne bi bilo tako, marveč bi šla, kakor trdi »Jutro«, pritožba tudi že zanaprej najprvo na občinski svet in otdot še na nadrejeno državno oblastvo, potem bi imeli faktično dve pritožbeni inštanci (občinski svet in nadrejeno državno upravno oblastvo). To pa bi bilo v direktnem nasprotju s členom 19. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, ki dopušča pritožbo samo na eno višje upravno oblastovo. S tem pa je tudi dokazano, da je »Jutro« stališče povsem nevezdržano.

Sicer pa to vprašanje ni bilo jedro našega članka. Nastopili smo zoper to, da bi v stvareh lastnega področja občine odločala kot pritožne instance državno upravno oblastovo. Dokazali smo, da je člen 32. uredbe o poslovnom redu s tem, da je podredil občine v njih lastnih stvareh judikaturi državnih oblastev, utesnil samoupravo naših občin, dokazali smo, da je ta določba člena 32. nezakonita in protustavna. Tega se tudi »Jutrov« pisec ne upa tajiti. In to je glavna stvar. Kot odkritorski zagovorniki občinske samouprave moramo zahtevati, da se krivica, ki jo je zagrešila uredba v poslovnom redu, popravi in da se restituira neokrnjena samouprava. Kakršno smo že imeli. — Mi hočemo imeti svobodne občine s široko samoupravo, ne pa samo nekaj talimi-samoupravo, pri kateri ljudstvo nima pravice sodelovati. Uverjeni, da soglašajo z nami vse naše občine, smo dvignili svoj glas, nismo pa pri tem zasedovali nikakih političnih ciljev. — Najmanj pa smo imeli namena značati

se na centralno vlado in ji ocitati, da nam je namenoma okrnila občinsko upravo.

Dobro verimo, da je z ozirom na različne upravne sisteme, ki so v veljavli v posameznih pokrajinalah naše države, zelo težko ustvarjati tehnično in stvarno dovršene zakone, smatramo pa,

da je dolžnost nas vseh, da pri gradnji novega enotnega sistema sodlučemo in da opozarjam na hibe, ki bi utegnile ogrožati naše skupne interese. Na tako hibo smo opozorili v svojem članku. Stvar merodajnih činiteljev je, da to bi bo popravilo, še predno pride do konfliktov in nepotrebnih incidentov.

Parlamentarna situacija in demisija vlade.

PARLAMENT V ZADNJIH VZDIHIH.

— Beograd, 24. okt. (Izv.) Z ozirom na velike svečanosti v Kumanovu je parlamentarno življenje zastalo. Večina poslanikov je odgovorila v Kumanovu. Zanimivo je, da se kumanovske proslave oficijno ne udeležujejo muslimani. Ker se bližajo tudi velike narodne svečanosti v Pragi, kamor odpotuje poleg štirih ministrov okoli 40 narodnih poslancev, je jasno, da narodna skupščina na koncu tega meseca ne bo imela plenarnih sej. Delujejo le nekateri odbori, ki imajo nujno rešiti najaktuelnejše probleme, tako uradniški zakon, ki je še vedno v podrobni razpravi v podoboru zakonodajnega odbora. Pribakovati je, da zaključi podobor razpravo o uradniškem zakonu na koncu tega meseca, podobor je že sestavil bistvene spremembe predloge v Vlad. načrtu, sestavljeno je že deloma tudi posločil in tako je pričakovati, da prineše zakonodajni odbor razpravo o uradniški službeni pragmatiki oziroma načrtu zakona o činovnicima in ostalim državnim službenicima gradanskog reda, prve dne meseca novembra.

V parlamentu intenzivno razpravljajo vprašanje, kako dolga bo še funkcijska doba sedanja zakonodajne skupščine. Kakor znano, je bila na podlagi vidovdanske ustave prejšnja ustavovna skupščina izpremenjena v prvo zakonodajno skupščino. Na podlagi ustave in skupščinskega poslovnika je bil zakonodajni skupščini določen skrajni rok 29. junij 1923. za njen zakonodajno delo. Do tega roka ima skupščina dokončati vse v ustavi določene zakonodajne naloge.

Hrvatski blok in proslava kumanovske bitke.

— Zagreb, 24. okt. (Izv.) Povodom današnje proslave desetletnice osvobodilne bitke pri Kumanovu, pričakovati je, da se odstrani daneski vladavina in se izmeni beogradski centralizem.

II. Z ozirom na to, da je beogradski vladavini oddaljena od načinov, ki so imeli faktično dve pritožbeni inštanci (občinski svet in nadrejeno državno upravno oblastvo). To pa bi bilo v direktnem nasprotju s členom 19. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, ki dopušča pritožbo samo na eno višje upravno oblastovo. S tem pa je tudi dokazano, da je »Jutro« stališče povsem nevezdržano.

Sicer pa to vprašanje ni bilo jedro našega članka.

Nastopili smo zoper to, da bi v stvareh lastnega področja občine odločala kot pritožne instance državno upravno oblastovo. Dokazali smo, da je člen 32. uredbe o poslovnom redu s tem, da je podredil občine v njih lastnih stvareh judikaturi državnih oblastev, utesnil samoupravo naših občin, dokazali smo, da je ta določba člena 32. nezakonita in protistavna.

Tega se tudi »Jutrov« pisec ne upa tajiti. In to je glavna stvar. Kot odkritorski zagovorniki občinske samouprave moramo zahtevati, da se krivica, ki jo je zagrešila uredba v poslovnom redu, popravi in da se restituira neokrnjena samouprava. Kakršno smo že imeli. — Mi hočemo imeti svobodne občine s široko samoupravo, ne pa samo nekaj talimi-samoupravo, pri kateri ljudstvo nima pravice sodelovati. Uverjeni, da soglašajo z nami vse naše občine, smo dvignili svoj glas, nismo pa pri tem zasedovali nikakih političnih ciljev. — Najmanj pa smo imeli namena značati

Ministrski svet.

— Beograd, 24. okt. (Izv.) Na včerajšnji, od 10. dopoldne do 12. trajajoči sej ministrskoga sveta, je ministrski predsednik Pašić poročal o pripravah za proslavo kumanovske bitke, kakor tudi, da odide v Prago 40 narodnih poslancev, da se udeleže češkoslovaških narodnih svečanosti. Vojni minister general Vašić je prečital pismo češkoslovaškega ministra narodne obrambe Udržala naši armadi povodom desetletnice kumanovske bitke. Ministrski svet je dovolil ministrstvu javnih del in mini-

strstu financ večje kredite. Dalje je ministrski svet sklenil, da se odlikuje vsi narodni poslanci, ki so bili člani načrte skupščine v času kumanovske bitke, z redom Sv. Save IV. reda oz. en red višje in nekateri tudi z redom Bellega Orla. Podpislo se tudi ukaz o odlikovanju uradnikov, ki so bili predloženi v odlikovanje povodom kraljeve poroke. Zadevne ukaze podpisane danes kralj v Kumanovu.

— Beograd, 24. okt. (Izv.) Včerajšnji ministrski svet je dovolil ministrstvu za javna dela 2,600.000 dinarjev za izplačilo dnevnici delavcem municipiske

v obupen položaj in se je pri Jeni gotovno zmotil glede sil, ki so stale proti nemu. Ravnino tako lahko trdimo z veliko upravičenostjo, da bi bila turška vojska dne 24. oktobra pri Kumanovem popolnoma obklojena in uničena, ako bi podonavška divizija ne bila precenjena nevarnosti, ki jo je videla v tem, da se je pojavilo nekaj turških čet, ki so obkrožale srbsko levo krilo. Podobno je bilo pri Bitolju: ako bi se bil namesto frontalnega boja, kjer je obseg sil enako velik v sredini in na obeh krilih, in ker ni vrhovni poveljniki natančno določili razmerja sil, pri čemer je uspeh odvisen od kakršega podrejenega oddelka, cesar ni mogeo že prej vedeti (kapetan Ripert d' Alauzier), ali bi se bil izvršil odločilni napad na levo turško krilo in na Oblakovsko višino, bi bila sovražniku zaprta pot v Albanijo, kamor se je naravno moral umikati in bi se bil načrte moral predati.

V klubu tenušučitimo brez dvoma, da je bila armada v trdnih rokah, da je vodila iznajdljiva preračunjava in prevladala v posameznih pokrajinalah, ki so s prej zdele nedostopne, ako ranjenci prenašajo svoje trpljenje z udanostjo in potapljanjem, ki vzbujajo pri tujih zdravnikih vzdolj občudovanja, je v zraku vseemu temu v tem, da vsi po angleškem pregovoru »the right men in the right place« (prava moža na pravem mestu), da sta vzbudila zaupanje v svojih častnikih in v svojem moštvu, da sta s svojimi duševnimi in navrtnimi lastnostmi ustvarila okoli sebe enotnost naroda in mu omogočila, da je razvila svoje najboljše sile. »Nič ni krasnejše v vojni«, pravi Bossuet, nego soglasje med vodstvom in sodelovanjem cele države. To sodelovanje cele države, to endočno voljo posameznikov, ki se izgublja v neukrotljivi odločnosti do zmage, to zdržanje vseh src, ki so en sam vzdolj domovine, smo videli pri nas v Franciji v avgustu 1914 in smo se prepričali o nepremagljivi moči, ki je bila enaka ogromni premoči sovražnih priprav. Tako velika je bila srbska narodna sila v letih 1

tovarne v Kragujevcu. Dalje je bila na predlog finančnega ministrstva dovoljena subvencija za zagrebski zbor 200.000 dinarjev in 250.000 dinarjev za sokolski zlet v Ljubljani.

Pravni vestnik.

DOLUS IN CULPA V NAČRTU KAZENSKEGA ZAKONIKA.

V razpravnih dvorani deželnega sodišča 79 je bila v soboto 21. t. m. ob pol 17. S. m. diskuzija o načrtu kazenskega zakonika za kraljevino SHS. Z ozirom na aktualnost izmenjanja kaz. zakonika in ker ima društvo »Pravnik« podati izvedeniško mnenje, je pričela diskuzija o načrtu. Načelnika namestnika dvora, svetnika dr. Božidar Bežek je otvoril diskuzijo, naglašajoč nje pomen za izmenjavo misli ter se končno v topih besedah spominjal smrti predsednika višjega deželnega sodišča Ivana Kavčnika, ki si je pridobil nevenljivih zaslug na slovensko pravno literaturo. Dr. R. Krivčič je uvedel diskuzijo o načrtu kazenskega zakonika s predavanjem: »Dolus in culpa v načrtu kazenskega zakonika.«

Predavatelji je v jedrnatih, strokovno zanimivih izvajanjih o temeljih zakonika omenjal:

Kazenski zakonik je presojati predvsem z vidika, kakšno stališče zavzemamo napram kardinalni zahtevi moderne dobe, zahtevi, ki se glasi:

»Brez krivde ni kazni!«

Preden se radi kazenskega dejanja izreči kazen, se ima premotiti subjektivna zveza med storilcem in njegovim dejaniem.

Ta zveza pa ni vedno enaka, temveč kaže najrazličnejše oblike. Načrt subsumira oblike krivde pod dva tipa pod dolus in culpa. Tozadovni pasus načrta se glasi: »Kazensko dejanje je storjeno s hudobnim naklepom (umišljajem) takoj tedaj, če je storilec njegovo izvršenje hotel, kakor tudi če je predvidevajoč prepovedano posledico, ki more iz njegovega dejanja nastati, priznal njen nastop za svoj (usvojio), brez ozira na to, če je to želel ali ne. Kazensko dejanje je storjeno iz malomarnosti takoj tedaj, če je storilec predvideval nastopivše posledice, toda je lahkomiseln smatral, da jo bo lahko odklonil, kakor tudi tedaj, če nastopivše posledice ni predvideval, pa jo je po okolnosti in po svojih osebnih lastnostih mogel ali bil dolžan predvidevati.«

Storilec torej, ki je imel predstavo posledice svojega dejanja in je za njo težil, je delal v hudobnem naklepnu, brez ozira na to, če si je predstavljal posledico kot nujno ali samo kot možno. Ne prihaja v poštov, če je bila posledica njegov cilj, ali če je bil cilj in njegov namen onstran posledice. To je takozvan dolus directus, ki ga pozna tudi sedaj veljavno stareoavstrijsko pravo. V tem orini in v praksi se je glede dosedanja prava pripoznavati tudi dolus eventualis, ki je podan takrat, če si je storilec posledico svojega dejanja kot možno predstavljal in bil v konkretnem slučaju prepričan, da je ne more preprečiti pa se je kljub temu odločil za dejanje. V tem slučaju se mora reči, da je bila v njegovih voljih obsežena tudi ta posledica, da je torej ravnal v hudobnem namenu. Toda dočim je bilo priznavanje dolus eventualis v praksi dosedaj le akt samovoljnosti, je načrt dolus eventualis izrecno priznal. Nastane vprašanje, če je dolus eventualis navzdol tako omenjen, da je preprečena nevarnost pretiravanja in subsumiranja dejanih pod dolus eventualis, ki so v resnicu samo iz malomarnosti izvršena. Treba je čim določnejše omejiti razsežnost dolis eventualis, kar je mogoče storiti s tem, da se omeji razsežnost z negativne strani, z uvedbo pojma zavestne malomarnosti. Ta pojma uvaža načrt, po katerem storilec, ki predvideva posledice, toda izreči dejanje le, ker lahkomisljeno upa, da ne pride do posledic, stor dejanje iz malomarnosti. Če pa storilec posledic niti predvideval ni, pa jih je po okolnosti predvidevati mogel in jih bi predvidevati dolžan, se mu dejanje tudi prične v malomarnost; njegova malomarnost pa je takozvana nezavestna malomarnost. Gleda kazni razločevanje malomarnosti v zavestno in nezavestno, nima pomena. Pomen ima samo za dočevanje razsežnosti pojma dolis eventualis. Z uvedbo teh dveh vrst krivid v navedeni razsežnosti je odpravljena takozvani dolus indirectus do sedaj veljavnega prava. Z uvedbo pojma zavestne malomarnosti je kolikor toliko natanko določena razsežnost dolis eventualis in tem preprečena nevarnost, da bi se dejanja, ki so stvorenja iz malomarnosti, prištevala kot storjena iz hudobnega naklepa. Po tej strani je po načrtu dokaj dosledno izveden princip, da brez krivde ni kazni. Preostala vprašanje, kaj je s takozanimi delitti, ki so kvalificirani s posledico, ki jih pozna veljavno staro avstrijsko pravo, po katerem jamči storilec tudi za posledico svojega dejanja, če je težja kakor je bila nameravana, to se pravi, storilec

jamči celo za slučaj. Tudi v tem oziru je načrt napravil jasnost in princip, da brez krivde ni kazni, dosledno izpeljal, določajoč, da jamči storilec za težjo posledico le tedaj, če se mu more pristeti v malomarnost. To določuje načrt v splošnem delu. V posebnem delu pa ta princip tehnično ni dovolj popolno izpeljan.

Zalibog je pa ostala v načrtu dočaba, da neznanje ali nepravilno razumevanje kazenskega zakona nikogar ne opravičuje. Ta določba ni drugačia kot ostanek naziranja, da je kazen placiča za dejanje, katero naziranje pa nikakor ni v skladu s principom, da brez krivde ni kazni. Cisto gotovo je nepravilno in nasprotuje tudi pametni kriminalni politiki, dati v ječu človeka, ki

je ravnal v najboljši veri, da je njegovo dejanje zakonito, pa je do te vere prišel le vsed nepravilne razlage kaz. zakona, v katerega v velikih slučajih niti v obe sodni inštanci ne prineseta jasnosti. V tem oziru bi bilo potreba bistvene poprave.

Po končanem predavanju je sledila kratka diskusija, v katero sta posegla vsečiliški prof. dr. H. Dolenc in dr. Škrilj, naglašajoč govorne fineze k temu poglavju. Splošno je bila izražena želja, da bi se diskusija o tej temi nadaljevala prihodnjem tednu. Diskusija se nadaljuje v soboto, dne 28. t. m. ob pol 17. v isti dvorani. Zadnje diskusije se je udeležilo mnogo sodelkov, odvetnikov - kriminalistov in v velikem številu pravniški naraščaj.

Svečana proslava bitke pri Kumanovem.

SPOMIN PADLIM JUNAKOM.

— Beograd, 24. oktobra. (Izv.) Z današnjim dnem prično za več dni določene velike narodne in državne svečanosti v proslavo desetletnice osvobodilne bitke pri Kumanovu. Danes na ta dan pred desetimi leti zjutraj je počila prva puška na kumanovskih brdih. Zeka paša je sprva javil turškemu generalstvu in od tam celemu svetu, da je srbska armada potolčena, da beži v neREDU in da je turška zmaga pri Kumanovem popolna. Bitka je trajala dva dni. Srbski junaki so z največjimi napori in s pravim herojstvom odigli turške napade in drugi dan je bila bitka odločena. Kosovo je bilo maščevano.

Iz Beograda je ob 6.30 snoči odpovedovala vlada k proslavi bitke. Odgovarjalo so ministriški predsednik Pašić ter ministri Vukičević, dr. Marković, Svetozar Pribičević, Rafailović, Miletić in Miladinović. Ostali ministri potujetejo te dni v Prago k češkoslovaškim narodnim svečanostim. Snoči z istim vlakom je odpovedovalo tudi 40 narodnih poslancev s predsednikom skupščine dr. Lukiničem na čelu.

Na Kumanovo je odpovedovala tudi posebna deputacija naše bratske češkoslovaške vojske. Deputacija obstoji iz generala Šebeka in generalstabnega kapitana Vanička. Deputacija bo danes položila na grob padlih junakov krasen lavorjev venec.

Ceškoslovaški minister narodne brambe Udržal je poslat našemu vojnom ministru iskreno pisano pismo, v katerem pošilja v imenu češkoslovaške vojske tople in bratske pozdrave naši armadi. Proslavlja veliki osvobodilni dan bitke pri Kumanovem.

Tekom današnjih slavnosti bo več govorov. Govoriti namerava tudi ministriški predsednik Nikola Pašić. Glavni govor pa ima general Vašič, ki bo v lepih in vznešenih besedah opisal zgodovinski dan bitke pri Kumanovem in nje posledice za naše narodno osvobojenje in ujedinjenje. Govori tudi predsednik narodne skupščine dr. Lukinič.

Danes ob 11. dopoldne je v kumanovski cerkvi svečan parastos v spomin padlim junakom. Po vsej državi, v vseh važnih mestih se danes spominjava tudi padli junakov in bitke na Kumanovem.

TRUMBIČ SE UDELEŽI KUMANOVSKIH SVEČANOSTI.

— Beograd, 24. okt. (Izv.) S snočnjim vlakom, s katerim so se odpeljali narodni poslanci k proslavi v Kumanovu, je tudi odpotoval na te svečanosti neodvisni posl. in blivši zunanj minister dr. Ante Trumbić. Kumanovske proslave pa se udeleži dalje tudi pokrajinski namestnik za Hrvatsko Juraj Demetrović, dalje poslanca dr. Smoljaka in dr. Čingrija.

PROSLAVA KUMANOVSKE BITKE V LJUBLJANI.

Danes tudi Slovenija iskreno praznuje desetletnico bitke pri Kumanovu. Ob 9. dopoldne je bil v pravoslavni kapeli vojašnice vojvode Mišića slovenski parastos v spomin padlim bojevnikom za svobodo. Parastos je opravil prota Dimitrije Janković. Navzoči so bili general Dokič, podnamestnik dr. Vilko Baltič, generalni konzul Čehoslovaške dr. Otokar Beneš ter številni zastopniki vojaških in civilnih oblasti. Vsi imenovani so se nato odpeljali v stolnico, kjer je stolni prošt Andrej Kalan ob številni assistenci duhovščine daroval slovenski spominski zahvalni »Te Deum« padlim bojevnikom za svobodo in ujedinjenje. Navzoč je bil tudi pokrajinski namestnik Ivan Hribar. Dalje zastopniki vlade, sodelca, univerze, finance, policije in drugih oblasti. Na koncu je sviral oddelek dravske divizije. Tudi v protestantski cerkvi se je darovala slovenska služba božja.

Akademška omladina in ljubljanska univerza sta tudi dostojo in manifestativno proslavili veliki zgodovinski pomem kumanovske bitke za jugoslovensko osvobojenje.

je ravnal v najboljši veri, da je njegovo dejanje zakonito, pa je do te vere prišel le vsed nepravilne razlage kaz. zakona, v katerega v velikih slučajih niti v obe sodni inštanci ne prineseta jasnosti. V tem oziru bi bilo potreba bistvene poprave.

Po končanem predavanju je sledila kratka diskusija, v katero sta posegla vsečiliški prof. dr. H. Dolenc in dr. Škrilj, naglašajoč govorne fineze k temu poglavju. Splošno je bila izražena želja, da bi se diskusija o tej temi nadaljevala prihodnjem tednu. Diskusija se nadaljuje v soboto, dne 28. t. m. ob pol 17. v isti dvorani. Zadnje diskusije se je udeležilo mnogo sodelkov, odvetnikov - kriminalistov in v velikem številu pravniški naraščaj.

POLITIČNE VESTI.

= Dr. Kukovec in občinske volitve v Ljubljani. Osebno glasilo dr. Vekoslava Kukovca, ki je še sedaj vrhovni načelnik slovenske demokratske stranke, »Tabor«, pričuje to-le notico: »V znamenju avtonomistične Slovenije in v znamenju boja proti ustanovitvi mariborske oblasti gredo v Ljubljani v občinske volitve demokrati uskoci dr. Ravnilar in dr. Triller v zvezi z narodnimi socialističi Deržičem in drugimi. Kaj nima nedeljena Slovenija opraviti z ljubljansko komunalno politiko, je seveda uganka, ki jo bomo skušali se dne razrešiti.« K tej notici pričinjam: Za ljubljanske volilice ni nobena uganka, kaj ima opraviti ljubljanska občinska politika z nerazdeljeno Slovenijo, uganka pa jem je, kako se je svoječasno moglo načelstvo demokratske stranke pokoriti dr. Kukovčevi zahtevi po razdelitvi Slovenije v dve oblasti zgolj zato, ker je le-ta po lastnem priznanju brez vrednosti načelstva obljudil velovitih v konstituanto svojim volilcem posebno mariborsk oblast za slučaj, ako bo izvoljen. Ali bi ne kazalo, da bi »Tabor« pojasnil zagonetko, da se je vodstvo demokratske stranke uklonilo želji ene edine osebe v nasprotju z vso napredno javnostjo?

= Izpremembe v diplomatični službi. Po poročilu beogradskih »Novosti« se izvršene znatne izpremembe v raši diplomatični in konzularni službi. Sedajšnji minister dvora Dragomir Janković je imenovan za poslanika v Madridu. Za ministra dvora je imenovan dosedanji predsednik v Bukarešti Čolak-Antič, katerega je romunski kralj po vodom kronanja odlikoval z velikim križem Romunske zvezde. — Za poslanika v Bukarešti je imenovan dosedanji generalni konzul v Berlinu Raiko Vištrović. Generalni konzul Kostić je imenovan za Kairo, sekretar Šumenković je imenovan za konzula v Zadru. Konzul Pečar v Marsella je rešen svoje službe disciplinarnim potom, ker je bil v zvezi z avstrijskim poslanstvom. Za ravnatelj pol. oddelka v zunanjem ministru je imenovan Branko Lazarević. Ravnatelj Miroslav Janković je imenovan za poslovno odpravnika v Brusiju.

= Nitti nasvetuje Italiji, da naj ima svojo vojsko pripravljeno. Bivši italijanski ministriški predsednik Nitti imenovan je vodnik po raznih svetovnih listih in rad zgorovi na sodih. Te dni je imel v Potenzi jako dobro obiskan shod, na katerem je govoril o različnih potrebah, ki jih nalaga Italiji sedanjost. Med drugim je izjavil, da Italija konsumira mnogo več nego producira in da se v Italiji dandanašnji mnogo manj dela nego pred vojno. Razmere niso urejene na nobenem polju. Italija nujno potrebuje predvsem, da se obnovi gospodarska entita Evrope, kajti brez vzpostavitve gospodarskih odnosa med zmagovalci in premaganci si Italija ne bo opornočila. Italija potrebuje poštene in resne zunanje politike, brez aventur, posvečene konsolidaciji vsega tega, kar si je Italija pridobila s svojo vojaško silo. Ker je položaj Evrope negotov, mora imeti Italija svojo vojsko pripravljeno; razviti se morajo in pomnožiti častniški oddelki in obnoviti se mora avijatika. Da dobri Italija sredstva za obrambo, je potreben kredit. Nasvetuje pomoci industriji in išče ravnotežja za državni proračun. Štediti treba v upravi, pri zdravstvu, pri poštarji, brzovojih in tudi osemurno delu se ne more obdržati tako kakor je sedaj. Delavski razred naj se tudi prepričajo o tem, da so potrebne direktne pogodbe za dobavo 10.000 kg zdrave, čiste svetinske masti. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

= Prodaja ladje »Kumbor«. Odelenje za mornarico v Zemunu bo prodalo dne 30. oktobra t. l. ob 10. dopoldne na javni licitaciji dne 30. oktobra t. l. ob 10. dopoldne v divizijski intendanturi v Ljubljani direktne pogodbe za dobavo 10.000 kg zdrave, čiste svetinske masti. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

= Prodaja odpadkov. Vojsko-odečna radionica v Vevčah pri Ljubljani bo prodala na javni licitaciji dne 31. t. m. ob 8. dopoldne razne nove in stare odpadke od platna, suknja in pločevine. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

= Sestava nove uvozne carinske tarife. Ministrstvo trgovine in Industrije je v sporazumu s finanč. ministrovom sestavilo komisijo za izdelavo splošne carinske tarife, ki ima proučiti vse predloge gospodarskih krogov glede povečanja uvozne carline za posamezne predmete. Ker so se vsled valutarnih izprememb obratni položaj ter konkurenčne razmere posamnih industrijskih gospodarskih strok in obrtov v zadnjem času zelo izpremenile, pozivlja trgovska zbornica v Ljubljani vse intereseante, da najpozneje do 15. novembra sporočijo utemeljene tozadne predloge, in sicer za vsako carinsko postavko posebej, da bi jih mogla predložiti pravočasno novo sestavljeni komisiji v uvaževanje. Zbornica že v napred opozarja, da se bodo upoštevale le one vloge, ki navaja načinno se danjo kalkulacijo tuzemske proizvodnje, ter podrobne podatke o prodajnih cenah inozemskih konkurenčnih produktov, s katerimi se da natančno utemeljiti zahteva po izpremembi tarifne postavke. Ravn tako je treba podrobno utemeljiti zahteva za izpremembo besedila posamnih carinsko - tarifnih postavk, posebno glede kolektivnih s primerjanjem cen vseh predmetov, ki spadajo pod posamno postavko. V interesu za domače proizvodnje in podjetnosti je, da se vsi obrati odzovejo zbornicu vabili in pravočasno pošljejo utemeljene predloge z zahtevanimi podatki.

= Dobava moke, testenih, fižola in masti. V pisarni intendantskega odseka deljenja za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 31. oktobra t. l. ob 10. dopoldne ofertalno licitacijo glede dobave krušne moke, testenih, fižola in masti. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

= Dobava nogavic, šalov, maj in podnjih hlač. Odelenje za mornarico v Zemunu razpisuje na dan 4. novembra t. l. ob 11. dopoldne ofertalno licitacijo glede dobave bombastih in volnenih nogavic ter volnenih šalov, na dan 15. novembra t. l. na ofertalno licitacijo glede dobave zimskih in letnih maj in spodnjih hlač iz amerikan. Predmetni oglas in vzorec letnih maj je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

GOSPODARSTVO.

— Stanje Narodne banke kraljevine SHS dne 15. oktobra 1922. Kovinska pod

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1922.

Desetletnica kumanovske bitke. Danes je poteklo deset let, od kar je srbska armada pod poveljstvom takratnega prestolonaslednika regenta Aleksandra in vojvode Putnika izvojevala pri Kumanovu sijajno zmago nad Turki, zmago, ki je odločila na korist zaveznikom prvo balkansko vojno. Pomen balkanske vojne in ž no bitke pri Kumanovu smo osvetili v posebnem članku ob desetletnici izbruhu balkanske vojne in v podlistku, ki ga prilabujemo iz knjige znamenitega francoskega zgodovinskega pisca prof. Ernesta Denisa. Kumanovska bitka je mejnik v zgodovini Jugoslovenstva. S to bitko je bil položen temelj napravo za osvoboditev jugoslovenskega življa izpod turškega jarma, nato pa tudi za osvoboditev in ujedinjenje vseh jugoslovenskih plemen od Triglavca do Vardarja. Brez zmogovite bitke pri Kumanovu si ni mogoče zamisliti, da bi kdaj došlo do osvoboditve Srbov, Hrvatov in Slovencev izpod avstrijsko-madžarskega gospodstva in do njih ujedinjenja. Ob katastrofalnem porazu, ki ga je doživel takrat na kumanovskem polju turški general Zeki paša, so vse Jugosloveni, uklenjeni še v avstrijske spone, instinkтивno slutili, da je to dogodek, ki oznanja zarjo boljše in srečnejše bodočnosti, zato so pozdravljali z enodušnim entuziazmom ta dogodek kot predhodnik velikih dni, ki so se že takrat pojavljali na obzorju. V svojih slavnih se niso motili: Dve leti kasneje je izbruhnila svetovna vojna, ki je bila sicer v raznih svojih peripetijsih reakcija na svetle dogodke v balkanskih borbah, a je končno vendarje po svojem srečnem izidu kronala v balkanskih bojih zavojevane uspehe z osvoboditvijo vseh jugoslovenskih plemen in z njih ujedinjenjem v enoto kraljevno pod žezлом vladarja, ki je kot zmagovalec pri Kumanovu položil temelj in vogalni kamen za našo ponosno sedanjino državno zgradbo. Zato se s hvaložnim srcem spominjam danes ob desetletnici teh velikih dogodkov v krajem in neomačnem prepričanju, da bo državna tvorba, ki je vznikla iz kraljevskih herojev, trajala do konca dni kot zatočišče svobode, civilizacije in slovenskega človekovljubja.

ODHOD KRALJA IN KRALJEVICE V SKOPLJE. Iz Beograda javljajo: Včeraj ob 12.55 sta kralj Aleksander in kraljica Marija s spremstvom v dvornem vlaku odpotovala proti Skoplju, da se udeležita današnje velike proslave kumanovske osvobodilne bitke. Ž nji ma je potovala tudi grška kraljica Jelisava in knez Arzen. Na kolodvoru so bili pri odlodu prisotni ministrski predsednik Nikola Pašić, vojni minister general Vasiljčić, komandant dunavske divizije general Žečević, zunanjji minister dr. Ničić in grški poslovni odgovornik Diamantopoulos. Grška kolonija je izročila grški kraljici šopek svežih rož.

Za pravnike. Kdor aspirira na mesto člana glavne kontrole, naj vloži prošnjo na državni svet do 31. oktobra. Člani glavne kontrole imajo čin in plačo kakor državni svetniki. V državnem svetu se odda po eno mesto prvega tajnika, drugega tajnika in pisara prosilcem iz Slovenije. Praksa, dobljena v tajništvu državnega sveta, odpira pot na višja upravna mesta vseh resortov in v upravna sodišča. Prosilci za prvega tajnika naj navedejo v prošnji, ali rellektoirjev eventualno tudi na mestu drugega tajnika. Letna plača prvega tajnika v višji stopnji 6000 dinarjev, v nižji stopnji 5000 dinarjev, drugega tajnika 4000, oziroma 3000 dinara, pisara 2000 din. državniška doklada po mredbi. Uvrstitev v višjo oziroma nižjo stopnjo zavisi od doseganja službenih dober. Rellektoirje se tudi na provirke finančne stroke.

V Ljubljano je prispel minister za socialno politiko g. dr. Gregor Žerjav, ki se radi bolezni ne udeleži spominskih slavnosti v Kumanovu in Skoplju.

Iz zdravniške službe. Okrajski zdravnik dr. Božidar Küssel v Črnomilju, dr. Vladimir Vrečko v Ptiju, dr. Ivan Jurčič v Mariboru, dr. Josip Hrušak v Konjicah in dr. Franc Gjerlavič v Brežicah so imenovani za višje okraj. zdravništvo v VIII. členovnem razredu na sedanjih službenih mestih.

S pošte. Unravnica Rozalija Wester je prestavljena iz Pristave v Ljubljano 3; unravnici Ivana Belar iz Prinikve v Ljubljano 1 in Franca Prakulje iz Medija-Tolakov v Žalcu; unravnik Josip Hodnik z Pečice v Sav. dolini v Pristavo, poštar Rudolf Lorber iz Žalcu v Celje, poštarica Terezija Žnidarič iz Murske Sobote v Ljubljano.

poštarska Angela Fazini iz Ljubljane 1 k posti Ljubljana 2, in Marija Jamnik iz Velike Lokve v Vinici pri Črnomilju, začasni poštar Pavel Poljanec iz Ljubljane 1 v Beograd (telefonska stanica) in slugi Milan Weber iz Maribora 1 k pošti Maribor 2. Josip Milkovič od pošte Maribor 2 k pošti Maribor 1. Službeni pogedbe so odvezane poštne opravnice: Milka Popović v Suhorju, Amalija Pretnar v Podbrezju, Marija Zdolšek v Puconcih in Lea Engelman v Smartnem pri Tuhinju. Začasno sta vpokojeni upravnici Marija Reich v Dolu pri Ljubljani in Marija Riml v Kranjski gori.

Trgovski nastavljenici v mezdnom gibanju. Iz krogov trgovskih nastavljencev smo prejeli: Trgovski nastavljenici v Ljubljani se nahajajo že daje časa v mezdnom gibanju, vendar se zdi, da se stvar ne premakne z mrtve točke, ker stoji gremišči trgovcev na stališču, da nai vsak trgovec oziroma podjetnik uredi to stvar s svojim nastavljenjem sam, obenem pa tudi pozval vse svoje člane, da naj svoje nastavljenje plačujejo primerno, da ne bo pritožb. Nastavljenec pa gremišči na roča, da nai se vsak pooldini sliči nezadostnega plačila sporoči njemu, ki ho skušal napraviti red. Vsak človek pa, ki živi in čuti s časom, bo takoj uvidel, da je v današnjem času možno urediti take zadeve ne individualno, temveč samo potom kolektivnih dogovorov in pogodb. V tem tisti tudi geslo modernega časa, da se tako podjetnik kot nastavljenec združuje vsak v svoje organizacije, da na ta način tako eni kot drugi skupno ščitijo svoje interese. S tem postopom gremišča ne soglašajo vsi njegovi člani, ki so za pametni kompromis in ki pondarjajo, da nai se dobro delo pošteno plača. Naj se skliče gremiščni občni zbor, pa se bo kmalu našel izhod iz težavnega položaja. Vsak razsoden človek pa uvidi, da so sedaj razmere v trgovski stroki docela nevezne.

Spomenik kralju Osloboditelju v Sarefevu. Delavci sarajevskega vojnega pirotskega odelenja so sklenili, da postavijo spomenik blagokončnemu kralju Petru Osloboditelju. Spomenik bo iz brona in se postavi v Kranjčevičevi ulici, kjer je stal spomenik Franca Josipa. Kip izdeluje kipar prof. Bedrovič. Spomenik se odprtje na dan 1. decembra — na dan ujedinjenja naše kraljevine.

Ne mečkalte bankovcev! Ordna razvada je pri nas, da se bankovci med kaio na vse načine, da so kmalu vsi raztrgani. Isto se godi novim desetdinarskim, ki ih že dobiti začenjane, da so izredno trpožna papirja. Ijudje ne vedo, koliko stane državo izdelava denarje. Posebno omenjeni desetdinarski bankovci so draži. Zato ne delašte skodo! Ce se ne motimo, je v neki državi odredba, da se ne sprejemajo več kot enkrat preganjeni bankovci. Za nove 10dinarske bankovce bi se smelo tudi pri nas to uvesti.

Tovarna konzerv na Vrhniku. Porocalo nam: Tovarna konzerv na Vrhniku se je oddala že 1. avgusta t. l. v zakum delniški družbi »Gibus« v Mariboru. Ta družba, ki je jugoslovenska, je prevzela vse aktivnosti v pasivu omenjene tovarne.

Pozorniki stanovniških in podzemaljodajcev. Se pozivalo, da vloži pri delavnih oblastih Izkaz v hiši ozkr. pri njih stanovnih casb. Tezavodni obrazci so dober pri daveč. okr. glavaretov (v Ljubljani pri delavnih administracijah) brezplačno. Več v razglasu na mesini deski.

Nujno potreban porazvod je kamerni zakon ob nosiljenju in vrtu učiteljev na Razširjeni cesti, ker je počinjam, pri katerih si človek zlasti v temi takoj zloni mogo.

Kampanzalna delavnica. Te dan so našlišali konsul v Cesarsko-krščanski cesti na Ant. Knezovi ulici do nove stanovanjske hiše »Slov. ekspresne banki«, letos. Na Miru se napoljajo pri vzhodnem Pismekom zidu vedovedne cevi, ker so nekatere teh vil že oblijedene.

Mestna upravna za Ljubljanske občine. Mestni magistrat ima oddali 12 razstrov in sicer dve po 50 K. in 10 K. mestnem rečevalem, ki so pristolni v Ljubljani. Interesanti dobe potrošnja informacije v razglasu, ki je na magistratu javno načinit. Prečko s spremljajo le do 15. novembra 1922.

Počesran zetičnikar. Za več del področja v Celju željajoči Curcija. Prod nekajno dnevni in 81. mrtvi Poslovni. Kter je bilo že na kreditev m. Postem na te žalih. Šumili, da je izvršil sre-

mo na protoru porušene občinske hiše novo poslopje. V njem bo stanovanje za učilna voditelja ter tri druge učiteljske moći. Poleg tega bodo imeli v njem gasilci svojo dvorano, ena soba pa je dolochen za šolsko sobo. Želeti je, da bi napeljali vanjo električno razsvetljavo, ki se že napeljuje po vasi. Z novim poslopjem bo pač malec zmanjšana stanovanjska mizerija glede učilniških prostorov pa bomo še nadalje trepeli občutne nedostatke, ker ostanejo razen energa vsi razredi v dosedanjem stanju poslopju. Da pa vlažna, mrzla učilna neugodno vpliva na pouk in na zdravje šolske mladine je jasno kakor bell dan. Zato je v interesu občine, da se čimprej zgradi zdravo, suho šolsko poslopje.

Iz Šmida na Dolnjem nam. Nakaljko poslovanje je nad vso, kar je, ker je splošno premaljeno, ter tako vlažno in vse razdrobljeno. Sicer smo hoteli že pred leti zgraditi primerno šolsko poslopje, a tedanji dekan T. je bil krv. da nismo prodri s svojim načrtom. Zdaj zida-

mo na protoru porušene občinske hiše novo poslopje. V njem bo stanovanje za učilna voditelja ter tri druge učiteljske moći. Poleg tega bodo imeli v njem gasilci svojo dvorano, ena soba pa je dolochen za šolsko sobo. Želeti je, da bi napeljali vanjo električno razsvetljavo, ki se že napeljuje po vasi. Z novim poslopjem bo pač malec zmanjšana stanovanjska mizerija glede učilniških prostorov pa bomo še nadalje trepeli občutne nedostatke, ker ostanejo razen energa vsi razredi v dosedanjem stanju poslopju. Da pa vlažna, mrzla učilna neugodno vpliva na pouk in na zdravje šolske mladine je jasno kakor bell dan. Zato je v interesu občine, da se čimprej zgradi zdravo, suho šolsko poslopje.

Ljubljana drama v Subotic. 63letni posnetnik Gönczel v Suboticu je imel ljubljavo razmerje z 28letno čevljarko ženo Ilonou Polajšč. V skupaj so stanovali v isti hiši in Gönczel je ob začetku materialno podpiral. Ker pa se je začelo njegova premoženje kršiti, je postal tudi njegova ljubljanka hladnejša do nlega in mu slednje pokažala hrbit. To pa je Gönczel tako razčačilo, da je ustrelil svojo hubelo v prisostnosti njene moža in nato še samega sebe. Oba sta bila takoj mrtvi.

Silno ponavje v Banatu. Banatska selja Borča v Baranju se nahaja neposredno pred poplavno Donave in Tamis. Vse nlike so že pod vodo in sellaki obratila koruso na čolnih. Probljivo številnih koč se le moral preseliti v mesto. Skoda je ogromna.

Smrtna nesreča. V Solčavi je poškodil matični stroj 19 letnega Matilda Podbrežnika edinega sina bogatega veloposnetnika. Stroj pa je zavrlil s tako silno parket skoli, da je drugi dan na posledicah težki poškodil umrl.

Časni primeren samorom. V Salovčih pri Sredisku na Stolniku se je občil kmat Josip Malec. Domovinom je pokrovil Trgovcu O. Neumannu, ki je nebezogničev nastavljenec s 77.000 K., katere je dvojnik na počtu.

Poneverje v Zagrebu so na dnevnem redu. Pretokl teden je poneveril bančar nadnik Ivan Štefan 150.000 kren in pobeznil. Trgovcu O. Neumannu je le nebezogničev nastavljenec s 77.000 K. Časni primeren samorom.

Časni primeren samorom. V Salovčih pri Sredisku na Stolniku se je občil kmat Josip Malec. Domovinom je pokrovil Trgovcu O. Neumannu, ki je nebezogničev nastavljenec s 77.000 K., katere je dvojnik na počtu.

Pariz, 23. okt. (Izvirno.) Iz Carigrada prihajajo podrobnejša poročila o sprejemu Refet paše, izrednega komisarja angorske vlade. Poslan je, kakor znano, v Trakijo, da obnovi tam turški režim. Refet je prvi kemalistični dostojanstvenik, ki je stopil službeno na carigradska tla, vojni minister Wilson, državni tajnik za zunanje zadeve Lord Curzon, kolonijo lord Derby, trgovino Maitland. Prvi lord admiralteja polkovnik Amer, notranji minister sir Grafton Boshon, prosvetno Horne, minister za Škotsko Younger in minister za Indijo Peel. Lista oficijalno je bila izvajalna.

Pariz, 23. okt. (Izvirno.) Iz Londona, da je treba računati s tem, da tudi vlada Bonar Lawa v Franciji naklonjeni člani kabinetata ne žele nobenih nasilnih mer napram Nemčiji in da London nikakor ne bo sporazumen, če Francija v garancijske svrhe zasede novo ozemlje in dobri na ta način dominirači položaj v Železni in premogovni industriji, Angleška polagoma prihaja k raziranju, da bi bilo izenačen mišljeni način določenega doseganja.

Pariz, 23. okt. (Izvirno.) Iz Londona, da je treba računati s tem, da tudi vlada Bonar Lawa v Franciji naklonjeni člani kabinetata ne žele nobenih nasilnih mer napram Nemčiji in da London nikakor ne bo sporazumen, če Francija v garancijske svrhe zasede novo ozemlje in dobri na ta način dominirači položaj v Železni in premogovni industriji, Angleška polagoma prihaja k raziranju, da bi bilo izenačen mišljeni način določenega doseganja.

Pariz, 23. okt. (Izvirno.) Iz Londona, da je treba računati s tem, da tudi vlada Bonar Lawa v Franciji naklonjeni člani kabinetata ne žele nobenih nasilnih mer napram Nemčiji in da London nikakor ne bo sporazumen, če Francija v garancijske svrhe zasede novo ozemlje in dobri na ta način dominirači položaj v Železni in premogovni industriji, Angleška polagoma prihaja k raziranju, da bi bilo izenačen mišljeni način določenega doseganja.

Pariz, 23. okt. (Izvirno.) Iz Londona, da je treba računati s tem, da tudi vlada Bonar Lawa v Franciji naklonjeni člani kabinetata ne žele nobenih nasilnih mer napram Nemčiji in da London nikakor ne bo sporazumen, če Francija v garancijske svrhe zasede novo ozemlje in dobri na ta način dominirači položaj v Železni in premogovni industriji, Angleška polagoma prihaja k raziranju, da bi bilo izenačen mišljeni način določenega doseganja.

Pariz, 23. okt. (Izvirno.) Iz Londona, da je treba računati s tem, da tudi vlada Bonar Lawa v Franciji naklonjeni člani kabinetata ne žele nobenih nasilnih mer napram Nemčiji in da London nikakor ne bo sporazumen, če Francija v garancijske svrhe zasede novo ozemlje in dobri na ta način dominirači položaj v Železni in premogovni industriji, Angleška polagoma prihaja k raziranju, da bi bilo izenačen mišljeni način določenega doseganja.

Pariz, 23. okt. (Izvirno.) Iz Londona, da je treba računati s tem, da tudi vlada Bonar Lawa v Franciji naklonjeni člani kabinetata ne žele nobenih nasilnih mer napram Nemčiji in da London nikakor ne bo sporazumen, če Francija v garancijske svrhe zasede novo ozemlje in dobri na ta način dominirači položaj v Železni in premogovni industriji, Angleška polagoma prihaja k raziranju, da bi bilo izenačen mišljeni način določenega doseganja.

Pariz, 23. okt. (Izvirno.) Iz Londona, da je treba računati s tem, da tudi vlada Bonar Lawa v Franciji naklonjeni člani kabinetata ne žele nobenih nasilnih mer napram Nemčiji in da London nikakor ne bo sporazumen, če Francija v garancijske svrhe zasede novo ozemlje in dobri na ta način dominirači položaj v Železni in premogovni industriji, Angleška polagoma prihaja k raziranju, da bi bilo izenačen mišljeni način določenega doseganja.

Pariz, 23. okt. (Izvirno.) Iz Londona, da je treba računati s tem, da tudi vlada Bonar Lawa v Franciji naklonjeni člani kabinetata ne žele nobenih nasilnih mer napram Nemčiji in da London nikakor ne bo sporazumen, če Francija v garancijske svrhe zasede novo ozemlje in dobri na ta način dominirači položaj v Železni in premogovni industriji, Angleška polagoma prihaja k raziranju, da bi bilo izenačen mišljeni način določenega doseganja.

Pariz, 23. okt. (Izvirno.) Iz Londona, da je treba računati s tem, da tudi vlada Bonar Lawa v Franciji naklonjeni člani kabinetata ne žele nobenih nasilnih mer napram Nemčiji in da London nikakor ne bo sporazumen, če Francija v garancijske svrhe zasede novo ozemlje in dobri na ta način dominirači položaj v Železni in premogovni industriji, Angleška polagoma prihaja k raziranju, da bi bilo izenač

Proda se psiha

z orchovega lesa in 3 brušenimi ogledali. Poizve se v Hrenovi ulici 16, prično desno. 9039

Soba

nebljovana, z električno razsvetljavo, se odda boljšemu gospodu. Sv. Šiška, Knežova ulica 254. 9052

Soba

z električno razsvetljavo za 2 osebi se odda z dobro domačo hrano ali brez hrane pri boljši rodbini. Poizve se na Poljanski cesti 17-II, levo. 9042

Iščem

za svojega 4letnega otroka inteligenino nemško gospodičino, aka mogoče iz Nemške Avstrije. Plačam 1500 K. Ponudbe po možnosti s sliko pod „Dobrovino“ na upravo Sl. Nar. 9024

Službe išče

ralad pisarniški sluga za pisarniškega vežbenika v kakem podjetju v Ljubljani. Sprva gre za manjšo plačo. Naslov na J. J., poštno ležeče Ormož 485. 9032

Solske knjige in šolske potrebščine za vse šole — priporoča**Narodna knjigarna.****Zahvala.**

Za spremstvo pri pogrebu gospoda

polkovnika Žebréta

izrekamo zahvalo v prvi vrsti vsemu častniškemu zboru, mostvu, godbi in sorodnikom ter znancem. Dalje tudi vsem sestram strežnicam in strežnikom.

V Ljubljani, dne 23. oktobra 1922.

Rodina Žebrétova.

Potrtim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj dobri ljubljeni mož

RADO LEGVART

po kratki a mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, danes ob 12. uri opoldne izdihnil svojo blago dušo v 46. letu svoje starosti v Zürichu v Canton Sanatoriju.

Truplo predragega moža pripeljem iz Züricha domov, kjer se bode položilo k večnemu počitku.

Dan in kraj pogreba se objavi pravočasno.

Zürich-Ljubljana, dne 21. oktobra 1922.

Marija Legvart roj. Jelovšek.

Proda se pes

Ciste volje pasme, star 3 mesece. Jenkova ulica 13. 9034

Stavbene parcele**Mesarski vajenec**

pošten, boljših staršev so sprejme. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 9068

Na Mirju

se proda stavbna vogalna parcela. Naslov pove uprava Slov. Nar. 9059

Prodaja se

ceno 2 otroška vozička, zimska suknja in fino blago za zimsko suknjo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8710

Na prodaj 6000 l vinske posode

iu 2 težka voza. Poljanska c. 55. 9069

Kredanca

dvojdelna, pripravna za trgovino ali trafiko, s predali, deloma hrastova, belo leskana, dobro ohranena, se prda. Velikost: 2 m × 2.10 m × 0.65. Gradišče 5, trafka. 9065

Proda se hiša

z vrhom, 10 minut od kolodvora Celje, pripravna za vsacega obrtnika. Črna 55.000 Din. Vprašati v Sp. Hudini 57. 9038

2000 K nagrade

eventualno 3000 K nagrade tistemu, kateri mi preskrbi stanovanje z dvema sobama in kuhinjo ali vsaj eno večjo sobo s kuhinjo v Ljubljani. V zameno tudi stanovanje v okolici ali ne predalec. Ponudbe pod „Dobro pličilo“ 9044 na upravo Slov. Naroda. 9044

Opravo za jedilnico

iz hrastovega lesa in sicer: mizo, 6 stolov, 2 kredenci, piščino mizo, divan, uro in železen Štedilnik prodam radi seltive. Naslov pove upravnštvo Slovenskega Naroda. 9-27

Express

Prodam vso zalogu klobukov 20 od sto pod tovarniško ceno. Kupec se mora javiti najkasneje do 1. decembra pri Ivan Šmalcu, trgovcu s klobukami, Novo mesto. 9-27

Proda se

več dobro ohranjenih moških oblek in zimskih suknj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9063

Iščem službe

praktikantinie ali blagajničarke v kakih trgovini. Ponudbe pod „A“ 9053 na upravo Slov. Naroda. 9053

Milns urarski pomočnik

boljša moč, isče mesta. Službo lahko nastopi takoj Naslov pove uprava Slov. Naroda. 901

Jakett-obleka

za velikega gospoda se zelo ceno prodji Vilhar, Sv. Petra cesta 27, od 5. ure naprej. 9047

Hrastova in bukova drva

napravlj v večjih množinah. Poizve se na žagi, Jeranova ulica 14. 9064

Kontoristinja

se sprejme takoj v stalno službo, dobro izvedljano v strojenjsku in stenografski. Ponudbe z navedbo dos danega, izjavljovanja in zahtevane plače pod Kontoristinja 9066 na upravo Slovenskega Naroda. 9066

Naznanilo.

Naznam slav. občinstvu, da kupujem stare oblike, čevlje in pohištvo itd. Grem tudi na dom. 9-27

Dramé Martin,

Ljubljana, Sv. Jakobe nabrežje 29.

Kontoristinja

s triletno praksjo, večja slovenskega, nem. in deloma hrvatskega jezika, perfektna strojepiska, v knjigovodstvu deloma izurenja, itd. primernega mesta. Želi oskrbo v hiši. Gre tudi na Hrvatsko ali v Dalmacijo. Ponudbe pod štev. 999-9060 na upravo Sl. Nar. 9000

Resna ženitna ponudba.

Dobro situirani trgovec želi resnega znamenja z dostojno gospodinčico ali vdovo brez otrok, staro od 30-40 let, ki bi bila lčes zanjo, žele preteklosti, zdravje, domače vzgojeno, dobro gospodin. Muzikalna ima prednost. Doma postranskata stvar. Pogoj medsebojni dogovor. Pisemne ponudbe s sliko in točnim naslovom na: Nalim Nikolin, poste restan te Novi Sad, Vojvodina. Diskrecija za jamčena. 9033

BERSON**Gumičevi podpetniki**

in

podplati

vam ohranijo obutov trajno in elegantly

Dobi se po vseh boljših trgovinah z usnjem ter na veliko pris.

Berson-Kaučuk d. d., Zagreb, Wilsonov trg Št. 7.

Gradsko poglavarstvo u Bijeljini.

dana 17. oktobra 1922.

Iznajmljuje hotel

Opštinsko poglavarstvo u Bijeljini izdaje pod zakup na dvije godine dana „Hotel Drinu“, koja se ovih dana potpuno renovira s polja i iznutra.

Hotel ima jednu veliku salu za zabave, jednu manju salu, točilnicu, praonici, podrum (klet), hram za jedilo, sobu za služinčad, ledar, hlev, prostorno dvorište i 13 soba sa namještajem.

Hotel se izdaje sa namještajem ili bez namještaja, počev od 1. decembra 1922. do 1. decembra 1924 godine, a isti je u centru grada.

Ovijem se pozivaju svi izučeni hotelijeri, koji žele hotel užeti pod najam, da svoje ponude najdalje do 20. novembra o. g. pošalju poglavarstvu, i u njima tažno označe:

1.) Od kada se bave hotelijerskim poslovima i gdje su sve bili;

2.) Koliko kirije nudu ako hotel žele zakupiti sa namještajem, a koliko nude, ako hotel žele bez namještaja

Svi natjecatelji imaju uz svoje ponude položiti kauciju od 5.000 Dinara u gotovu novcu ili vrednosnim papirima, s čime stižu pravo natjecanja.

Kaucija će se povratiti onima, čija se ponude ne prihvati.

Posebni uvjeti ugovora mogu se vidjeti u opštini za vreme uredovnih časova svaki dan, a na zahtjev stranke mogu se i pismeno poslati.

Opštinsko poglavarstvo pridržaje sebi pravo da izda hotel onom hotelieru, za koga sazna, da je dobar stručnjak i solidan čovjek, pa makar on ponudio i nešto manje kirije.

Predsednik opštine:

Djumišić S. F.

Potrtim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj dobri

ljubljeni mož

po kratki a mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, danes ob 12. uri opoldne izdihnil svojo blago dušo v 46. letu svoje starosti v Zürichu v Canton Sanatoriju.

Truplo predragega moža pripeljem iz Züricha domov, kjer se bode položilo k večnemu počitku.

Dan in kraj pogreba se objavi pravočasno.

Zürich-Ljubljana, dne 21. oktobra 1922.

Mehanično stružnicoiz železa, dobro ohranjeno, proda I.
Bonač sin, Copova cesta 18. 9055**Lep volčji pes**se proda, 4 mesece star. Cena 1500 K.
Zglašati se pri K. Milkovič, Moste 79
pri Ljubljani. 9049**Odda se**opremljena mesečna soba v novi stavbi
le starejšemu solidnemu gospodu. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 9052**Mlad par**brez otrok išče mesto hišnika ali kot
sluga, lahko položi kavcjo. Ponudbe
pod Hišnik 416-9057 na upravo Sl.
Naroda. 9057**Občina MOSTE pri Ljubljani**, je sklenila napravo
občinske mesnice, oziroma prodajo mesa

in mesnih izdelkov po znižani cenai.

V to svrhu pozivlja reflektante, ki bi prevzeli v lastni režiji

za takojšnjo prijavo pri tuk. obč. uradu.

Županstvo občine Moste pri Ljubljani. 8978

Jamski les

smrekov in jelkov, nad 10 cm na drobnem koncu
in nad 3 m dolžine, kupi vsako množino franko
kranjske postaje Sentjanški premogokop And. Jakšić,
Krmelj, Dolensko.

Naznanilo.

Z ozirilom na sedanje denarne razume-
re bodo obrestovali začenši s 1. novem-
brom t. l. stare in nove

Vloge na knjižice po 5% čistih

Vloge na tekoči račun
obrestujemo najugodnejše, posebno pa ve-
zane vloge proti 1, 3 in 6 me-
sečni odpovedi.Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
ter podružnice: Celje, Maribor, Ptuj,
Brežice in Kranj.**Absolventinja trg. tečaja**večja kljigovodstva, korespondence, ste-
nografijske strojeljske, išče službe. Na-
lov pove uprav. Slov. Naroda. 9006**Proda se**po nizki ceni par lepih brillantnih
ulazov. Naslov pove uprava Slov.
Naroda. 8986**Lepo mebljovano sobo**v sredini mesta, s posebnim vhodom,
išče mlad gospod proti dobremu plačilu.
Ponudbe na upr. Stov. Naroda pod S.
L. 8958.**Prazno sobo**ali prostor, pripraven za delavnico, naj-
raje v sredini mesta, se išče v najem.
Cena postranska stvar. — Ponudbe pod
„Prostor 8951“ na upravo Sl. Nar. 8951**Manufakturno blago,**moško in žensko suknjo, lden. itd.
vzame solidna tvrdka v komisijo.
Ponudbe na anončni zavod D. Besedjak
Ljubljana, Sodna ul. 5. 8954**Lepa stavbna parcela**na „Friskovcu“ nasproti Ranzingerja se
proda. Naslov pove upr. Sl. Nar. 9007**Proda se enodružinska hiša**s prostim stanovanjem. Več pove ČEH.
Rožna dolina 222. 9017**Proda se**popolnoma nov, kratek črn klavir,
tvrdke Stengl. Vprašanja na „Vila Zele-
nica“, Bled. Istotan tudi nova trčal-
nica za med na prodaj in 3/4 gosli.**Sprejememo takoj mlajšega
absolventana trg. akademika**ki je izvezban nemški korespondent in
stenograf z vsaj dveletno praksjo. Po-
goj: perfektno obvladjanje nemščine in
nemške stenografske ter strojep sja. Pred-
nost imajo reflektanti z znanjem še drugih
modernih jezikov. — Ponudbe na
SERBO-ROMANA-BANK, Serbutca 6.
Timisoara, Romunija. 9016**BLUZE**spodnja krila, predpasački,
stozniki**Naiceneje pri:
A. ŠINKOVIC nasl.
K. Soss**

Ljubljana, Mestni trg 19.

ADRIATIČNA

NAJBOLJI

Majvečja izbira

različnih pletenin, majic, nogavic

in rokavie pri tvrdki

A. & E. Skaberné Ljubljana

Mestni trg 10

Trstje(Stukature za stro-
pe izdeluem z naj
modernejšimi stroji in
v vsaki množini po najnižji cenai.**Jos. R. Puh,**

Ljubljana, Gradaščica ulica 22

TELEFON ST. 513. 5965

LA SERBIN“ Dr Jakšičevelijeti kljaviču za 24 sata, štiti organiz-
am od zaraznih bolesti, koje se zra-
kom (pršnjam) dobjiva kot i kljaviču,
katere nosa, bronhitis, influencu, pre-
hladu, grizu itd. Svaka njegova kap
je ljekovita. Dobiva se u svima ljekar-
nama in drogerijama**Laboratorium**

Dra Angelija Jakšiča,

Beograd, Frankopanova ul. 14.

Prva sunjska parna mlekarna

in tvornica sira

priporoča:

čajno maslo kg Din. 42, trplastovski

ir Din. 28, sir Imperij 1 ducat Din. 28,
liptavski sir kg Din. 13. Naročila spre-
jema glavno zastopstvo P. S. P. M. in
T. S. Novo mesto, Karlovska cesta 81.

Pošilja se od 5 kg naprej od posamezne

vrste.

Avtomobile

kolesa, motorje

pnevmatiko vseh vrst

olje - bencin

in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Florjančič

Ljubljana.

ADRIATIČNA

NAJBOLJI